

V Bruseli 16. 12. 2020
COM(2020) 822 final

**OZNÁMENIE KOMISIE OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU,
EURÓPSKEJ RADE, RADE A EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKE**

Riešenie nesplácaných úverov v období po pandémii COVID-19

**OZNÁMENIE KOMISIE OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU
PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE, RADE A EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ
BANKE**

Riešenie nesplácaných úverov v období po pandémie COVID-19

ÚVOD

Pandémia COVID-19 viedla k prudkému hospodárskemu poklesu v EÚ a na celom svete. S cieľom ochrániť domácnosti a podniky pred jeho vplyvom regulačné orgány a orgány dohľadu EÚ prijali opatrenia na podporu okamžitej schopnosti bánk pokračovať v poskytovaní úverov a absorbovať straty súvisiace s pandemiou. Konkrétne, balík opatrení Komisie v oblasti bankovníctva súvisiaci s pandemiou COVID-19, ktorý zahŕňal výkladové oznámenie o účtovných a prudenciálnych rámcoch Únie (Podpora podnikov a domácností v čase pandémie ochorenia COVID-19)¹, ako aj ciele zmeny bankových prudenciálnych pravidiel EÚ s rýchlym efektom² [nariadenie o kapitálových požiadavkách (CRR)³] zamerané na zabezpečenie toho, aby banky mohli naďalej poskytovať úvery domácnostiam a podnikom aj počas najakútnejšej fázy krízy. Banky sú skutočne súčasťou dnešného riešenia, čo vo veľkej miere odráža ich silnú kapitálovú pozíciu po významných reformách vykonaných po finančnej kríze v roku 2008. **Členské štáty takisto prijali rozhodné opatrenia s mechanizmami podpory na zmiernenie ťažkostí s likviditou, ktoré postihujú domácnosti a podniky.** Tieto mechanizmy zvyčajne zahŕňajú systémy verejných záruk a/alebo odklady platieb („moratóriá“). Tieto opatrenia pomáhajú dlžníkom riešiť dočasné problémy s likviditou a zabráňujú prudkému nárastu nesplácaných úverov. V tejto súvislosti sa Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA) nedávno rozhodol opätovne aktivovať svoje usmernenia týkajúce sa legislatívnych a nelegislatívnych moratórií⁴. Komisia takisto prijala dočasný rámec, ktorý členským štátom umožňuje využívať úplnú flexibilitu stanovenú v pravidlách štátnej pomoci na podporu hospodárstva v čase pandémie COVID-19.

Finančné zdravie bankového sektora EÚ zostáva pevné aj po počiatočnom hospodárskom a finančnom otrase spôsobenom pandemiou COVID-19, prevažujú však riziká nepriaznivého vývoja. V druhom štvrtroku 2020 predstavoval priemerný podiel kapitálu Tier 1 za všetky banky v EÚ 16,4 % a priemerný podiel nesplácaných úverov bol 2,8 %. Ukazovateľ krytia likvidity v prípade významných finančných inštitúcií dosiahol uspokojivú úroveň 165,5 %. Napriek rozsiahlym podporným opatreniam na úrovni EÚ a členských štátov však pandémia tvrdo

¹ COM(2020) 169 final.

² Zmeny sa začali uplatňovať 26. júna 2020 v čase finančného vykazovania bánk za druhý štvrtrok. Pokiaľ ide o určité úpravy v reakcii na pandémiu COVID-19, pozri nariadenie (EÚ) 2020/873 (Ú. v. EÚ L 204, 26.6.2020, s. 4 – 17).

³ Nariadenie (EÚ) č. 575/2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 1).

⁴ Pozri <https://eba.europa.eu/eba-reactivates-its-guidelines-legislative-and-non-legislative-moratoria>.

zasiahla hospodárstvo a všetky členské štáty sú v súčasnosti v recesii⁵. Banky sú vystavené spoločnostiam a jednotlivcom, ktorí sa stali finančne zraniteľnejšími, najmä malým a stredným podnikom (MSP), ktorých príjmy a zdroje financovania sú menej diverzifikované, a špecifickým odvetviam (doprava, cestovný ruch a pohostinstvo). Je preto nevyhnutné dôkladne monitorovať situáciu a možné riziká pre finančnú stabilitu, ako aj zabezpečiť, aby banky mohli naďalej zohrávať konštruktívnu úlohu pri obnove po hospodárskom poklese. Na zabránenie hromadeniu nesplácaných úverov v súvahách bánk v strednodobom horizonte by mohli byť potrebné ďalšie štrukturálne opatrenia. Komisia odporúča, aby finančné inštitúcie, orgány dohľadu a tvorcovia politík na úrovni Únie a členských štátov spoločne prijali rozhodné opatrenia na zvýšenie pripravenosti finančného systému, čím sa podporí finančná stabilita a hospodárska obnova.

Kľúčovým ponaučením z poslednej hospodárskej krízy je čo najskoršie riešenie obnoveného hromadenia nesplácaných úverov v súvahách bánk. Komisia preto v septembri 2020 zorganizovala stretnutie za okrúhlym stolom s verejnými a súkromnými zainteresovanými stranami zamerané na riešenie nesplácaných úverov po pandémii COVID-19 s cieľom diskutovať o rôznych prvkoch, ktoré by mohli predstavovať účinnú stratégiu. Na základe výmen názorov počas tohto okrúhleho stola sa Komisia domnieva, že účinná stratégia by sa mala zamerať na kombináciu doplnkových politických opatrení s cieľom: i) ďalej rozvíjať sekundárne trhy s ohrozenými aktívami⁶, ktoré by umožnili presun nesplácaných úverov zo súvah bánk a zároveň zabezpečili primeranú ochranu dlžníkov, a ii) reformovať rámce pre platobnú neschopnosť a vymáhanie dlhov, aby sa zabezpečila primeraná rovnováha záujmov medzi veriteľmi a dlžníkmi.

Sekundárne trhy a rámce pre platobnú neschopnosť už takisto predstavovali dôležitú súčasť akčného plánu Rady o nesplácaných úveroch z roku 2017⁷. Napriek významnému pokroku vo vykonávaní Európsky parlament a Rada ešte neprijali kľúčové opatrenia, najmä návrh Komisie na smernicu o správcoch úverov, nákupcoch úverov a vymáhaní kolaterálu⁸. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti môže okrem toho poskytnúť významnú podporu reformám zameraným na zníženie objemu nesplácaných úverov, najmä s cieľom zlepšiť rámec pre platobnú neschopnosť a súdny a administratívny rámec, ktoré podporujú účinné riešenie nesplácaných úverov. A napokon, banky by mali byť čo najviac motivované k tomu, aby uplatňovali proaktívny prístup k včasnej a konštruktívnej spolupráci so svojimi dlžníkmi. Komisia by ďalej podporovala členské štáty prostredníctvom Nástroja technickej podpory⁹ pri príprave ich vnútroštátnych rámcov a posilňovaní kapacít ich orgánov dohľadu, pokiaľ ide o riešenie zvyšujúcej sa úrovne nesplácaných úverov.

Vychádzajúc z akčného plánu Rady z roku 2017 sú na riešenie možného hromadenia nesplácaných úverov v strednodobom horizonte v dôsledku pandémie COVID-19 potrebné ďalšie ciele opatrenia. Komisia preto v tomto oznámení navrhuje celý rad nových opatrení na pomoc pri riešení budúcich tokov nesplácaných úverov.

⁵ Hospodárska prognóza Európskej komisie z jesene 2020. Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_20_2021.

⁶ Na tento účel by sa mali podľa potreby prijať opatrenia na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie.

⁷ *Action Plan to Tackle Non-Performing Loans in Europe* (Akčný plán na riešenie nesplácaných úverov v Európe), Rada ECOFIN, júl 2017.

⁸ COM(2018) 135 final – 2018/063 (COD).

⁹ COM(2020) 409 final.

Keďže hospodársky výhľad týkajúci sa pandémie COVID-19 stále sprevádza značná neistota, je dôležité zhodnotiť širší súbor politických nástrojov s cieľom pripraviť sa na riešenie prípadných ťažkostí s jednotlivými bankami. Na tento účel toto oznámenie, ktoré vychádza z koncepcie Komisie týkajúcej sa zriaďovania správcovských spoločností¹⁰, v prípade potreby poskytuje členským štátom rámec na riešenie hospodárskych dôsledkov pandémie COVID-19. To zahŕňa aj spôsob, akým sa môže prípadné použitie preventívnych opatrení v súlade s rámcom Únie na riešenie krízových situácií bánk a rámcom štátnej pomoci využiť na riešenie vplyvu pandémie COVID-19 na hospodárstvo, čím sa doplnia opatrenia fiškálnej podpory, ktoré členské štáty v rôznej miere zaviedli na pomoc dotknutým podnikom.

Pri riešení problému nesplácaných úverov je dôležité zabezpečiť riadnu ochranu spotrebiteľov, a najmä zraniteľných dlžníkov. V rámci už predložených opatrení, najmä pokiaľ ide o trh pre správcov úverov a nákupcov úverov, Komisia navrhla, aby sa pri prevode úveru na iného investora zachovala ochrana, na ktorej sa dotknutí dlžníci dohodli s pôvodnou veriteľskou bankou¹¹. Komisia uvítala aj „najlepšie postupy“, na ktorých sa dohodol finančný sektor a spotrebiteľské a podnikateľské organizácie a ktoré načrtávajú, ako môžu rôzni účastníci trhu podporovať občanov a podniky počas krízy¹². V nadväznosti na túto dohodu má Komisia v úmysle zorganizovať nové stretnutie za okrúhlym stolom s cieľom zhodnotiť podporné opatrenia ponúkané počas prvej vlny pandémie v členských štátoch, ako aj diskutovať o tom, do akej miery sa v praxi uplatňovali najlepšie postupy a či sa ukázali ako užitočné a pomohli spotrebiteľom a podnikom využívať vnútroštátne podporné opatrenia. Pri prijímaní akýchkoľvek ďalších opatrení v budúcnosti bude Komisia naďalej udržiavať spravodlivý, spoľahlivý a dôsledne presadzovaný režim ochrany spotrebiteľa.

S cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie stratégie načrtnutej v tomto oznámení Komisia zriadi poradný panel pre nesplácané úvery, ktorý bude pozostávať z príslušných zainteresovaných strán z odvetvia a spotrebiteľských organizácií. Tento panel bude podporovať Komisiu pri vykonávaní mnohých navrhovaných opatrení. Cieľom panelu by bolo poskytovať Komisii poradenstvo, pokiaľ ide o budúce návrhy.

1. NAJNOVŠÍ VÝVOJ V OBLASTI NESPLÁCANÝCH ÚVEROV

Po postupnom zlepšovaní v posledných rokoch, pokiaľ ide o podiely nesplácaných úverov v EÚ, sme v dôsledku vplyvu pandémie COVID-19 zaznamenali mierne zvrátenie trendu. Z najnovších údajov vyplýva, že hrubý podiel nesplácaných úverov za všetky banky EÚ zaznamenal prvý nárast, pričom sa z 2,6 % v štvrtom štvrtroku 2019 zvýšil na 2,9 % v prvom

¹⁰ SWD(2018) 72 final. Tento dokument bol súčasťou balíka opatrení Komisie, ktorými sa vykonávajú prvky v rámci jej pôsobnosti, pokiaľ ide o akčný plán Rady z roku 2017. Spoločne ho vypracovali Komisia, Európska centrálna banka (ECB), Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA) a Jednotná rada pre riešenie krízových situácií (SRB). Objasňujú sa v ňom kľúčové faktory úspechu a prípustný návrh takýchto štátom sponzorovaných správcovských spoločností v súlade s legislatívnym rámcom EÚ, najmä so smernicou o ozdravení a riešení krízových situácií bánk a nariadením o jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií, ktoré sú plne účinné a zamerané na obmedzenie vládnych zásahov, a pravidlá štátnej pomoci.

¹¹ Pozri COM(2018) 135 final.

¹² *Best practices in relation to relief measures offered to consumers and businesses in the context of the COVID-19 crisis* (Najlepšie postupy v súvislosti s podpornými opatreniami ponúkanými spotrebiteľom a podnikom v súvislosti s krízou spôsobenou pandemiou COVID-19), 14. júla 2020.

Pozri: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200714-best-practices-mitigate-impact-pandemic_en.pdf.

štvrtroku 2020 (pozri obrázok 1), čo bolo spôsobené najmä poklesom predaja nesplácaných úverov a reštrukturalizačnými činnosťami, ako aj novými zlyhaniami. Ukončil sa tým celkový klesajúci trend trvajúci od štvrtého štvrtroka 2014. V druhom štvrtroku 2020 bol priemerný podiel nesplácaných úverov za všetky banky EÚ na úrovni 2,8 %. V prípade **významných inštitúcií**¹³ je situácia trochu odlišná, pretože pomer nesplácaných úverov EÚ dosiahol v druhom štvrtroku 2020 úroveň 2,94 %, čo je mierne zníženie z 3,05 % v prvom štvrtroku 2020 a z 3,22 % v štvrtom štvrtroku 2019. **Podiel rezerv**¹⁴ sa výrazne zlepšil na 63,4 % v druhom štvrtroku 2020, čo zodpovedá zvýšeniu o 1,6 percentuálneho bodu medzištvrtročne a o 4,5 percentuálneho bodu medziročne. **Absolútna výška nesplácaných úverov** (hrubá hodnota) za všetky banky v EÚ predstavuje 588 mld. EUR (druhý štvrtrok 2020) v porovnaní s 585 mld. EUR v prvom štvrtroku 2020 a 646 mld. EUR v štvrtom štvrtroku 2019¹⁵. Z tabuľky 1 vyplýva, že **situácia v jednotlivých členských štátoch sa naďalej výrazne líši**.

Väčšina členských štátov zaznamenala v posledných rokoch povzbudivý pokrok vďaka kombinácii hospodárskeho rastu a rozhodných opatrení bánk, orgánov dohľadu a tvorcov politík. To uľahčilo zníženie objemov a podielov nesplácaných úverov. Komisia okrem toho pokračovala v konštruktívnej spolupráci s členskými štátmi s cieľom umožniť konkrétne riešenia jednotlivých prípadov pre banky v rámci pravidiel Únie v oblasti štátnej pomoci a krízového riadenia bankovej únie.

Obrázok 1: Podiel nesplácaných úverov v EÚ

Je však dôležité uvedomiť si, že pomerne silné hospodárske prostredie v posledných rokoch pomohlo pri riešení problému nesplácaných úverov vo viacerých členských štátoch. V posledných mesiacoch sa pokles objemu nesplácaných úverov spomalil alebo zastavil v dôsledku pandémie a sprievodných opatrení na obmedzenie pohybu. Dostupná analýza poukazuje na určité oblasti vyvolávajúce obavy, pokiaľ ide o schopnosť splácania, najmä pre MSP

¹³ Úverové inštitúcie, na ktoré priamo dohliada ECB.

¹⁴ Tento podiel je ukazovateľom objemu finančných prostriedkov, ktoré si banka odložila na pokrytie strát z úverov. Zdroj: ECB. Z dôvodu nedostupnosti údajov o rezervách na úvery sa podiel rezerv pre EÚ vypočítal započítaním zníženia hodnôt a nesplácaných úverov pre všetky dlhové nástroje (úvery a dlhové cenné papiere).

¹⁵ Zdroj: ECB.

a niektoré konkrétne sektory obzvlášť postihnuté pandémiou¹⁶. Opatrenia prijaté na vnútroštátnej úrovni v reakcii na krízu zatiaľ zabránili rozšírenejšiemu nesplácaniu úverov. To pomohlo obmedziť nárast nesplácaných úverov. Existuje však neistota, pokiaľ ide o to, ako zrušenie opatrení prijatých na zmiernenie krízy ovplyvní dlžníkov a ich banky. Okrem toho, hoci značné využívanie programov podpory podnikov ochránilo banky pred stratami spôsobenými pandémiou COVID-19 vo viacerých členských štátoch, banky sa stali prvou obrannou líniou v tých krajinách, ktoré takéto programy nerealizovali (alebo ich realizovali len v menšej miere).

Tabuľka 1: Nesplácané úvery a rezervy podľa členských štátov¹⁷

	Hrubé nesplácané úvery a preddavky (% celkových hrubých úverov a preddavkov)		Nesplácané úvery súkromného sektora* (% úverov súkromného sektora)		Celkové rezervy na straty (úverov)** (% celkových sporných a nesplácaných úverov)	
	2020Q2	2019Q2	2020Q2	2019Q2	2020Q2	2019Q2
Rakúsko	2,0	2,3	2,8	3,1	76,5	69,6
Belgicko	2,1	2,0	2,8	2,7	58,4	53,7
Bulharsko	6,7	6,9	10,0	10,5	60,6	61,2
Chorvátsko	5,3	6,9	8,3	10,3	86,7	74,2
Cyprus	14,5	19,5	23,3	33,5	55,4	53,2
Česká republika	1,6	1,8	3,0	3,4	82,2	69,0
Dánsko	2,0	1,9	2,4	2,2	45,4	42,1
Estónsko	2,1	1,8	2,1	2,3	55,7	42,4
Fínsko	1,5	1,4	-	-	42,6	34,0
Francúzsko	2,3	2,6	3,4	3,6	66,2	64,8
Nemecko	1,2	1,3	2,0	2,0	89,0	85,3
Grécko	30,9	39,6	37,0	43,8	47,8	49,7
Maďarsko	4,0	5,0	5,6	6,5	-	84,1
Írsko	3,5	4,2	6,0	6,8	54,9	37,0
Itália	6,3	8,1	8,2	10,6	59,8	58,5
Lotyšsko	5,3	5,4	5,6	7,5	41,0	38,8
Litva	2,7	2,2	2,8	3,0	47,3	36,4
Luxembursko	0,6	0,7	1,8	2,0	55,8	52,0
Malta	3,4	3,1	-	-	50,5	49,3
Holandsko	1,9	1,8	2,8	2,4	40,1	31,6
Poľsko	6,2	6,2	6,7	6,7	74,0	70,4
Portugalsko	5,5	8,3	6,6	9,2	66,4	59,2
Rumunsko	4,4	4,8	5,9	6,5	93,0	83,6
Slovensko	2,9	3,1	3,2	3,4	92,9	89,0
Slovínsko	3,2	4,5	4,5	5,9	80,1	74,6
Španielsko	2,9	3,4	4,0	4,4	69,4	63,8
Švédsko	1,0	1,1	1,3	-	32,2	-
Európska únia	2,8	2,9	-	-	63,4	58,9

Zdroj: ECB. Výpočty Európskej komisie.

Keďže hospodárske prostredie zaznamenalo prudký pokles, bude nevyhnutné, aby členské štáty podľa potreby prijali ďalšie rozhodné politické opatrenia a riešili problémy vo vnútroštátnych rámcoch pre platobnú neschopnosť, aby banky boli schopné riadiť

¹⁶ The EU banking sector: First insights into the COVID-19 impacts (Bankový sektor EÚ: prvý pohľad na vplyvy ochorenia COVID-19), EBA, tematická poznámka EBA/REP/2020/17, <https://eba.europa.eu/covid-19-placing-unprecedented-challenges-eu-banks>.

¹⁷ Poznámky: Číselné údaje zodpovedajú domácim úverovým inštitúciám a dcérskym spoločnostiam a pobočkám kontrolovaným zo zahraničia.

* Údaje týkajúce sa daného sektora nie sú k dispozícii pre EÚ, Fínsko, Maltu (t. j. za druhý štvrtrok 2019 a druhý štvrtrok 2020) a Švédsko (t. j. za druhý štvrtrok 2019). Údaje týkajúce sa daného sektora (t. j. celková expozícia voči domácnostiam a nefinančným korporáciám) sú pre Bulharsko, Nemecko a Maďarsko dostupné len v účtovnej hodnote.

** Údaje o rezervách na úvery nie sú k dispozícii pre Švédsko (t. j. za druhý štvrtrok 2019) a za Bulharsko, Nemecko, Maďarsko a EÚ. V druhom uvedenom prípade sú číselné údaje založené na zníženích hodnôt pre všetky dlhové nástroje (t. j. úvery a dlhové cenné papiere). Nie sú k dispozícii údaje pre Maďarsko (t. j. za druhý štvrtrok 2020).

nadchádzajúci tok nových nesplácaných úverov. To by umožnilo riešiť nesplácané úvery čo najrozhodnejším spôsobom, čím by sa zase zabránilo opätovnému hromadeniu nesplácaných úverov v súvahách bánk. Preto bude naďalej dôležité, aby banky riadne uznávali a riadili nesplácané úvery¹⁸. Čím skôr banky identifikujú a zabezpečia potenciálne nesplácané úvery, tým rýchlejší a plynulejší bude proces riešenia nesplácaných úverov a ich predaj, v dôsledku čoho sa predíde škodlivým vedľajším účinkom v budúcnosti. Banky by sa tiež mali nabádať k tomu, aby včas identifikovali ťažkosti dlžníkov a v prípade potreby aktívne spolupracovali so svojimi dlžníkmi na včasnej a vhodnej reštrukturalizácii. Najmä v prípade spoločností by sa od bánk malo očakávať, že budú rozvíjať kapacity na rýchle posúdenie zmien v ich schopnosti plniť dlhovú službu a rozlišovať medzi potrebami likvidity a platobnej schopnosti.

2. ROZVOJ SEKUNDÁRNYCH TRHOV PRE OHROZENÉ AKTÍVA

Hlboký a likvidný sekundárny trh s ohrozenými aktívami by poskytol bankám možnosť znížiť svoje nesplácané úvery prostredníctvom ich predaja investorom, ktorí sú tretími stranami. Vďaka tomu by sa banky mohli zamerať na svoje hlavné činnosti, pretože v súvahách bánk by sa uvoľnil priestor na poskytovanie nových úverov, čo by im umožnilo financovať hospodársku obnovu. Mal by sa podporovať ľahší vstup na trh a účasť na trhu, najmä pre menších predajcov a nákupcov, ktorí môžu mať zásadný význam pre riešenie nesplácaných úverov na miestnej úrovni.

Dôležitým krokom je rýchle dosiahnutie dohody o návrhu Komisie týkajúcom sa smernice o správcoch úverov, nákupcoch úverov a vymáhaní kolaterálu prijatom v marci 2018¹⁹. Cieľom tohto návrhu je otvoriť trhy a zároveň zabezpečiť, aby ochrana dlžníkov v rámci jednotného trhu nebola v prípade predaja úveru oslabená, pokiaľ ide o ochranu, ktorú ponúkla pôvodná veriteľská banka. Tým by sa zabezpečilo dodržiavanie povinností v oblasti ochrany spotrebiteľa bez ohľadu na to, ako sa riešia nesplácané úvery. Rada dosiahla mandát na rokovanie o návrhu, ale Európsky parlament ešte nie je pripravený začať medziinštitucionálne rokovania.

S cieľom zabrániť obnovenému hromadeniu nesplácaných úverov v súvahách bánk počas dlhšieho obdobia Komisia navrhla aj cielené zlepšenia sekuritizačného rámca pre problémové expozície bánk^{20, 21}. Komisia víta dohodu, ktorú spoluzákonodarcovia dosiahli v decembri 2020. Tieto zlepšenia poskytnú kľúčovú podporu pri riešení dôsledkov krízy spôsobenej pandémiou COVID-19. Odstránenie existujúcich regulačných prekážok a zmena sekuritizačného rámca s cieľom zohľadniť osobitné charakteristiky sekuritizácií problémových expozícií pri súčasnom zachovaní vysokých prudenciálnych noriem umožní bankám širšie využívať tento nástroj na uvoľnenie ich súvah od problémových expozícií.

¹⁸ Pozri usmernenia EBA o riadení problémových expozícií a expozícií s odloženou splatnosťou, EBA/GL/2018/06.

¹⁹ COM(2018) 0135 final – 2018/063 (COD).

²⁰ Nesplácané úvery sú súčasťou širšieho súboru problémových expozícií. Okrem úverov by takéto expozície mohli zahŕňať napríklad iné dlhové nástroje, ako je dlhový cenný papier, záloha a vklad splatný na požiadanie.

²¹ COM(2020) 282 final a COM(2020) 283 final.

2.1. Zlepšenie kvality údajov a porovnateľnosti údajov

Ďalšie zlepšenie kvality a porovnateľnosti údajov o nesplácaných úveroch by bolo kľúčovým opatrením pri pestovaní sekundárnych trhov pre takéto nesplácané úvery. Vzory údajov, ktoré EBA vypracoval v roku 2017, poskytujú dobrý východiskový bod pre spoločný súbor údajov o transakciách s nesplácanými úvermi v EÚ, čo uľahčuje hĺbkovú finančnú analýzu a oceňovanie transakcií s nesplácanými úvermi. Tieto vzory sa zameriavajú na zníženie informačnej asymetrie na trhoch EÚ s nesplácanými úvermi a mohli by byť základom pre spoločný štandard údajov týkajúci sa transakcií, ktorý by umožnil porovnávať nesplácané úvery, a to aj naprieč jurisdikciami.

Účastníci trhu však tieto vzory ešte vo veľkej miere nevyužívajú, a to z dôvodu ich dobrovoľného charakteru a zložitosti, a preto treba preskúmať spôsoby, ako rozšíriť ich používanie. **Komisia by sa preto mala zamerať na to, aby začiatkom roka 2021 poverila EBA preskúmaním vzorov na základe konzultácií s účastníkmi trhu, na strane nákupcu aj na strane predajcu, ktoré sa majú uskutočniť v priebehu roka 2021.** Cieľom preskúmania by malo byť lepšie rozlíšenie medzi kritickými a nekritickými údajmi na základe praktických skúseností z minulých transakcií s nesplácanými úvermi, ako aj riešenie potrieb kupujúcich, pričom by sa mali zohľadniť existujúce údaje a náklady na spracovanie údajov pre predajcov. Jasne to vyplynulo z diskusií so zainteresovanými stranami počas okrúhleho stola Komisie zameraného na nesplácané úvery v septembri 2020. Celkové načasovanie tejto iniciatívy by záviselo od prijatia navrhovanej smernice o správcach úverov a nákupcoch úverov, ktorá by umožnila zmeniť revidovaný, primeranejší a jednoduchší vzor údajov EBA na vykonávacie technické predpisy.

S cieľom rozšíriť používanie vzoru účastníkmi trhu, a tým zlepšiť porovnateľnosť a kvalitu údajov, by sa vzor mohol stať povinným, spočiatku len pre nové nesplácané úvery, t. j. pre úvery, ktoré sa po určitom konečnom dátume stanú nesplácanými. Štandard údajov by bol povinný, ale v dátových poliach, ktoré sa musia vyplniť, by mohla existovať určitá flexibilita. V tejto súvislosti by mal EBA po konzultáciách so zainteresovanými stranami poskytnúť usmernenia o tom, ktoré informácie sa považujú za kritické. Okrem toho by banky nemali byť penalizované, ak nemajú k dispozícii nepodstatné údaje. Sekundárny trh s nesplácanými úvermi by sa preto najlepšie podporil tým, že by sa používanie vzoru stalo povinným, ale poskytovatelia údajov by mohli podľa potreby využívať možnosť bez údajov, a to v prípade konkrétnych nepodstatných dátových polí.

2.2. Dátová infraštruktúra

V záujme zvýšenia transparentnosti trhu na podrobnej úrovni sa Komisia domnieva, že by bolo prínosné, keby sa zriadilo ústredné dátové centrum na úrovni EÚ. Takéto centrum by fungovalo ako archív údajov podporujúci trh s nesplácanými úvermi. Prevádzkovalo by komplexnú elektronickú databázu (pravidelne aktualizovanú), posudzovalo by informácie a poskytovalo by prístup účastníkovi trhu, najmä predajcom úverov, nákupcom úverov, správcovi úverov, predajcom nesplácaných úverov a súkromným platformám nesplácaných úverov. Centrum by poskytovalo platformu pre spoluprácu

a koordináciu s celoeurópskym rozsahom pôsobnosti²². Centrum by mohlo pomôcť vytvoriť spoločný štandard údajov (zvýšením používania vzoru údajov EBA ako štandardu na vykonávanie transakcií s nesplácanými úvermi), zabezpečiť kontroly kvality údajov a automatizovanú validáciu a pomôcť predajcom pri príprave ich údajov na vykazovanie.

Na základe verejnej konzultácie, ktorá by sa mala naplánovať na prvý polrok 2021, by Komisia preskúmala niekoľko alternatív na zriadenie dátového centra na európskej úrovni a určila by najlepší spôsob napredovania. Jednou z možností by mohlo byť napríklad zriadenie dátového centra rozšírením pôsobnosti existujúceho európskeho dátového skladu (European DataWarehouse).²³

Dátové centrum na európskej úrovni by zbieralo a uchovávalo anonymizované údaje o uskutočnených transakciách s nesplácanými úvermi a poskytovalo by účastníkom trhu takéto poobchodné údaje o transakciách, ako aj predajné ceny²⁴. Vďaka tomu by účastníci trhu mohli systematicky porovnávať transakcie a získať prehľad o skutočnom oceňovaní aktív a trhovej likvidite. Dátové centrum by mohlo poskytovať aj informácie o investoroch, ich preferenciách a profiloch, ako aj všeobecné informácie o súdnych procesoch.

Okrem informácií o samotných transakciách by poobchodné informácie poskytnuté nákupcami nesplácaných úverov o peňažnom toku súvisiacom s riešením problémových expozícií v prípade aktív, ktoré kúpili, mohli poskytnúť zásadný prehľad o trhu s nesplácanými úvermi.²⁵ Údaje o výkonnosti predstavujú kľúčové informácie, ktorých uverejnenie na trhu investorom v súčasnosti chýba. Najmä informácie o návratnosti a peňažných tokoch nákladov by podporili rozhodovací proces investorov, ktorí majú záujem o podobné aktíva, pomohli by im s určovaním cien, ktoré sú ochotní zaplatiť, a prispeli by k zníženiu neistoty. Nákupcovia nesplácaných úverov by pri predkladaní týchto *ex post* informácií boli motivovaní najmä perspektívou, že by získali prístup k druhej strane, čo by im poskytlo prehľad o výkonnosti pri riešení porovnateľných aktív. Vďaka tomu by mali referenčnú hodnotu a zlepšili by sa ich odhady spravodlivých cien/ponúk v budúcich transakciách.

Zabezpečenie väčšej transparentnosti týmto spôsobom by bolo kľúčom k podpore určovania cien, a tým aj k zefektívneniu trhov. Pomohlo by to znížiť často vysoké rozpätie medzi nákupnou a predajnou cenou, ktoré naďalej zostáva významnou prekážkou brániacou mnohým transakciám. Banky, správcovia úverov, správcovské spoločnosti a prípadne nákupcovia úverov by si s dátovým centrom vymieňali informácie o transakciách

²² Zabezpečilo by sa, aby takáto spolupráca/koordinácia bola v súlade s antitrustovými pravidlami EÚ, najmä pokiaľ ide o výmenu dôverných informácií.

²³ Európsky dátový sklad (*European DataWarehouse*) je súčasťou iniciatívy ECB týkajúcej sa údajov o úveroch pre cenné papiere zabezpečené aktívami (ABS). Poskytuje centralizovaný archív sekuritizačných údajov na zber, validáciu a distribúciu podrobných, štandardizovaných údajov o úveroch špecifických pre triedu aktív pre ABS a pre celé súkromné úverové portfóliá v Európe. Uchováva údaje o úveroch a zodpovedajúcu dokumentáciu pre investorov a ostatných účastníkov trhu. Má úzko zameraný mandát a nemôže súťažiť so svojimi zainteresovanými stranami, najmä s európskymi bankami.

²⁴ V neskoršej fáze by sa mohlo preskúmať, za akých okolností by banky (a iní vlastníci údajov) akceptovali výmenu informácií o nesplácaných úveroch aj pred obchodovaním.

²⁵ Údaje o prebiehajúcom riešení by sa mohli zdieľať vo forme vzoru orgánu EBA pre údaje o nesplácaných úveroch alebo vzoru orgánu ESMA pre sekuritizácie nesplácaných úverov. Tieto portfóliá by sa mohli vykazovať rovnakým spôsobom ako sekuritizačné portfóliá, čo si vyžaduje veľmi obmedzenú úpravu existujúcej dátovej infraštruktúry.

a poobchodnej výkonnosti aktív. Títo poskytovatelia údajov by zasa získali prístup k súboru anonymizovaných údajov a k analytickým službám, ktoré ponúka dátové centrum. Je to dôležité, pretože zainteresované strany majú tendenciu poskytovať/zdieľať údaje, aby mohli získať prístup k druhej strane. Ak by sa takéto poobchodné údaje mohli konsolidovať na jednom mieste, zmiernil by sa tým tento problém pre sekundárny trh. Podrobné údaje o miere návratnosti a načasovaní riešenia podľa triedy aktív, právneho postupu a jurisdikcie by určite pomohli investorom rozšíriť ich činnosti v celej EÚ. Existujúce iniciatívy v oblasti zhromažďovania údajov jasne poukazujú na potrebu dodatočných údajov o riešení problémových expozícií. V tejto súvislosti by preto dátové centrum mohlo poskytnúť kľúčovú trhovú službu, ktorou by sa zabezpečila zvýšená transparentnosť a informácie sekundárneho trhu o nesplácaných úveroch. Táto iniciatíva by musela byť v súlade so všeobecným nariadením EÚ o ochrane údajov a musela by zaručiť, aby sa informácie poskytované tretím stranám použili len na podporu sekundárneho trhu s nesplácanými úvermi, a nie na zber údajov o súvahách bánk na iné účely (napr. procesy fúzií a akvizícií)²⁶.

2.3. Využitie existujúcich zdrojov údajov

Účastníci trhu môžu byť aktívnejší a efektívnejší, ak dostanú väčšie množstvo kvalitnejších údajov. Ak sú anonymizované údaje dostatočne podrobné, môžu sa použiť na odvodenie užitočných súhrnov popri súhrnných informáciách, ktoré banky už poskytli na základe tretieho piliera²⁷ s použitím štandardov vypracovaných EBA. S cieľom optimalizovať zdroje by sa vykazovanie mohlo užitočne začleniť do existujúceho modelu údajových bodov EBA a vyvíjať v úzkej spolupráci s príslušnými orgánmi.

V skutočnosti už existuje niekoľko zdrojov údajov, ktoré by mohli tvoriť základ pre pravidelné správy o súhrnných informáciách, ktoré by boli sprístupnené účastníkom sekundárneho trhu. Subjekty, ktoré zbierajú a uchovávajú informácie, by sa starali o vykazovanie, čím by sa predišlo akémukoľvek ďalšiemu zaťaženiu napr. bánk, pokiaľ ide o vykazovanie. Komisia by začiatkom roku 2021 spolu s príslušnými zainteresovanými stranami preskúmala, ako by sa tieto existujúce súbory údajov dali mobilizovať a sprístupniť účastníkom trhu vo vhodnej súhrnnej forme, aby sa zabezpečila dôvernosť informácií medzi bankami a dlžníkmi. Bol by to rýchly výsledok pri nízkych nákladoch. Ak by sa tak stalo na primeranej úrovni podrobnosti, mohli by sa tým zlepšiť informácie dostupné novým investorom, ako aj schopnosť investorov pôsobiť v krajinách mimo svojich základných odborných znalostí.²⁸ Komisia by okrem toho preskúmala, ako by sa mohla rozvíjať spolupráca a prepojenia medzi dátovým centrom na európskej úrovni a týmito zdrojmi údajov.

Medzi hlavné príklady existujúcich zdrojov údajov patria:

²⁶ Údaje by sa tiež museli anonymizovať v zmysle všeobecného nariadenia o ochrane údajov. V odôvodnení 26 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa объясňuje, kedy možno údaje považovať za anonymné.

²⁷ Tretí pilier rámca Bazilej stanovuje komplexný súbor požiadaviek na zverejňovanie, ktorých cieľom je poskytnúť účastníkom trhu dostatočné informácie na posúdenie významných rizík a kapitálovej primeranosti banky pôsobiacej na medzinárodnej úrovni.

²⁸ Napríklad vykazovanie miery návratnosti a načasovanie riešenia podľa regiónov NUTS 3, druhu dlžníka (právnická osoba) a triedy aktív (napr. nezabezpečené, zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na bývanie alebo nehnuteľným majetkom určeným na podnikanie pre rôzne pásma pomeru výšky úveru k hodnote zabezpečenia).

- súbor analytických údajov o úveroch ECB („AnaCredit“), ktorý zhromažďuje a zdieľa podrobné údaje o kreditnom riziku v bankovom sektore EÚ,
- archívy sekuritizačných údajov, ktoré centrálné zhromažďujú a uchovávajú záznamy o sekuritizačných nástrojoch a podkladových aktívach. Preto majú spoľahlivé údaje o úveroch, ktoré môžu takisto poskytnúť cenné informácie účastníkom sekundárneho trhu s nesplácanými úvermi,
- vykazovanie údajov bankami o čase potrebnom na vymáhanie a miere návratnosti (hrubá a čistá výška nákladov na vymáhanie): v nadväznosti na akčný plán na vybudovanie únie kapitálových trhov z 24. septembra 2020²⁹ by Komisia najprv posúdila uskutočniteľnosť opakovaného vykazovania, pričom by v čo najväčšej miere využila existujúce údajové body.

Komisia by napokon v prvej polovici roka 2021 konzultovala so zainteresovanými stranami o prípadnom preskúmaní požiadaviek na zverejňovanie informácií v rámci tretieho piliera podľa nariadenia CRR. Príklady ďalšieho zverejňovania informácií, z ktorých majú trhy úžitok, môžu zahŕňať mieru nápravy, čas na vymáhanie, mieru návratnosti atď. Uverejnenie takýchto dodatočných informácií by nemalo predstavovať pre banky žiadnu nevýhodu, pretože informácie by mohli ďalej zvyšovať transparentnosť nesplácaných úverov v prospech sekundárnych trhov. Vzhľadom na možné prekrývanie so vzormi údajov o nesplácaných úveroch by bol EBA vyzvaný, aby situáciu podrobne preskúmal s cieľom zabezpečiť účinný a primeraný vývoj požiadaviek na zverejňovanie informácií.

2.4. Postup „najlepšieho vykonania“ predaja

Komisia by sa v spolupráci s EBA a po diskusii s ostatnými príslušnými zainteresovanými stranami zamerala na vypracovanie usmernení pre predajcov nesplácaných úverov, a to do tretieho štvrtého roka 2021. To by zahŕňalo odporúčania o tom, čo predstavuje postup „najlepšieho vykonania“ predaja transakcií na sekundárnych trhoch. Tým by sa podporili dobré postupy na strane predaja vo všetkých oblastiach, čo by mohlo pomôcť najmä menším bankám alebo predajcom, ktorí môžu mať menšie skúsenosti s transakciami na sekundárnom trhu. V usmerneniach by sa mohli načrtnúť niektoré podmienky na pomoc pri zabezpečovaní úspešného výsledku, ktoré by mohli zahŕňať: zabezpečenie nediskriminačného/neutrálneho postupu predaja, potrebu rozsiahlej reklamy, spoločný súbor materiálov týkajúcich sa náležitej starostlivosti, elektronické prijímanie ponúk, používanie vzorov údajov EBA atď. Účastníci trhu by neboli povinní riadiť sa odporúčaniami uvedenými v tomto dokumente, ktorý by namiesto toho slúžil ako nástroj na usmernenie dobrých postupov predaja.

V usmerneniach by sa mohli poskytnúť aj informácie o možnej pridanej hodnote platforiem transakcií s nesplácanými úvermi v postupoch predaja. To by mohlo pomôcť bankám, najmä tým menším, rozhodnúť sa, či budú používať transakčné platformy a či ich použijú na podporu svojich cieľov. Tento postup „najlepšieho vykonania“ predaja by preto mohol byť nepriamym impulzom na používanie takýchto platforiem.

²⁹

Oznámenie Komisie o únii kapitálových trhov pre ľudí a podniky – nový akčný plán, COM(2020) 590 final. Pozri opatrenie 11/B.

2.5. Riešenie regulačných prekážok v oblasti nákupu nesplácaných úverov bankami

Jedna zo zostávajúcich prekážok pre banky nakupujúce nesplácané úvery na sekundárnom trhu sa týka regulačného zaobchádzania s kúpenými zlyhanými aktívami a rizikových váh, ktoré banky musia uplatňovať na výpočet kapitálových požiadaviek podľa štandardizovaného prístupu pre kreditné riziko. V článku 127 CRR sa uvádza, že ak je nezabezpečená expozícia v stave zlyhania krytá rezervami vo výške viac ako 20 %/odpísaná o viac ako 20 %, priradí sa jej riziková váha 100 %, inak 150 %. Zaúčtovať sa však môžu len rezervy/odpisy (takzvané úpravy kreditného rizika), ktoré vykonala samotná inštitúcia, a nie odpisy zaúčtované v transakčnej cene expozície. V praxi to môže viesť k situácii, keď kupujúci nesplácaných úverov musia uplatniť na rovnaké nezabezpečené nesplácané úvery vyššiu rizikovú váhu ako predávajúci. Riešenie tohto problémového okruhu by bolo prínosom najmä pre menšie banky kupujúce nesplácané úvery – vrátane niektorých špecializovaných subjektov s bankovou licenciou, ktoré kupujú nesplácané úvery –, keďže tieto zvyčajne používajú štandardizovaný prístup ku kreditnému riziku. Toto opatrenie by pomohlo zvýšiť hospodársku súťaž na strane nákupu.

Komisia má v úmysle vypracovať začiatkom roka 2021 spolu s EBA vhodný prístup, ktorý by znížil rizikovú váhu kúpených zlyhaných aktív na primeranú úroveň. Takýto prístup by musel byť v súlade s celkovým regulačným rámcom a v prípade potreby s primeranými zárukami, aby sa zabránilo podhodnoteniu rizika.

3. SPRÁVCOVSKÉ SPOLOČNOSTI

Správčovské spoločnosti ponúkajú niekoľko výhod pri riešení nesplácaných úverov. Predstavujú veľmi účinné opatrenie za osobitných okolností, konkrétne vtedy, keď aktíva so zníženou hodnotou ovplyvňujú veľkú časť domáceho bankového systému a zahŕňajú najmä úvery zabezpečené nehnuteľnosťami určenými na podnikanie a veľké expozície voči podnikateľským subjektom. Ich hlavným cieľom je odstrániť nesplácané úvery zo súvah bánk a získať z nich najväčšiu hodnotu prostredníctvom aktívnych riešení a oživenia cien aktív v priebehu času.

Je dôležité poznamenať, že správčovské spoločnosti môžu byť súkromné alebo (čiastočne) financované z verejných prostriedkov. Aj keď ide o (čiastočné) financovanie z verejných prostriedkov, nešlo by o štátnu pomoc, ak by sa mohlo vychádzať z toho, že štát koná podobne ako súkromný subjekt v trhovom hospodárstve. Možnosť správčovskej spoločnosti so štátnou pomocou by sa nemala považovať za základné riešenie, keďže správčovské spoločnosti môžu mať viacero podôb a môžu byť štruktúrované a financované niekoľkými spôsobmi. Správčovské spoločnosti môžu byť decentralizované a ponúkať ciele prístupy špecifické pre jednotlivé banky. Alternatívne možno správčovské spoločnosti zriadiť na vnútroštátnej úrovni. Takéto vnútroštátne správčovské spoločnosti by mohli obstarávať a centralizovať odborné znalosti, využívať úspory z rozsahu a koordináciu veriteľov na vyššej úrovni, ako aj poskytovať pomoc dotknutým bankám, ktoré majú ťažkosti s riadením svojich nesplácaných úverov. To by pomohlo bankám preorientovať sa na poskytovanie úverov životaschopným spoločnostiam a domácnostiam. Okrem problematiky správčovských spoločností treba uviesť, že rôzne členské štáty úspešne vykonali v posledných rokoch niekoľko alternatívnych opatrení týkajúcich sa aktív so zníženou hodnotou. Alternatívne opatrenia týkajúce sa aktív so zníženou hodnotou môžu okrem iného zahŕňať iniciatívy zamerané na banky, prístupy založené na sekuritizácii,

záruky alebo systémy ochrany aktív, ako aj *ad hoc* správčovské spoločnosti spoločné pre jednu banku alebo obmedzený počet bánk. Správčovské spoločnosti a systémy ochrany aktív sledujú podobné ciele a môžu sa navzájom dopĺňať, čím sa umožňujú prístupy prispôsobené konkrétnej situácii v oblasti aktív so zníženou hodnotou v členskom štáte. V tejto súvislosti už niektoré členské štáty pracujú so systémovými riešeniami sekuritizácie, ako je schéma bez štátnej pomoci *Garanzia sulla Cartolarizzazione delle Sofferenze* (GACS) v Taliansku a schéma bez štátnej pomoci Hercules v Grécku, pričom obe sú úspešné a plánujú sa nové transakcie.

Správčovské spoločnosti by potrebovali dostatočnú finančnú kapacitu, pokiaľ ide o kapacitu absorbovať straty/vlastné imanie, aby zmysluplne prispeli k riešeniu problému nesplácaných úverov súvisiacich s pandémiou ochorenia COVID-19. Pri zameraní na možnosť zriadenia správčovských spoločností na vnútroštátnej úrovni by sa im preto od začiatku muselo poskytnúť značné finančné krytie. V prípade verejných správčovských spoločností by tento príspevok mal pravdepodobne podobu kapitálovej injekcie v kombinácii so zárukami na financovanie správčovských spoločností. Ako súčasť procesu navrhovania by sa malo preskúmať trhové financovanie bez záruky, a ak je to uskutočniteľné, môže sa uprednostniť pred financovaním so štátnou zárukou. Aj keby sa však mohol prilákať súkromný kapitál a financovanie, vo väčšine prípadov by bolo pravdepodobne potrebné značné financovanie z verejných prostriedkov, ktoré by si vyžadovalo posúdenie štátnej pomoci.

Vnútroštátne správčovské spoločnosti sa môžu zriadiť podľa potrieb domáceho bankového sektora. Okruh aktív by sa mohol vymedziť tak, aby sa maximalizoval potenciál zvýšenia hodnoty. Táto flexibilita, pokiaľ ide o okruh aktív, by mala byť v súlade s usmernením Komisie o koncepcii zriaďovania správčovských spoločností, keďže niektoré triedy aktív je ťažšie riadiť a môže byť náročné získať z nich hodnotu. Rozsah aktív, ktoré sa majú previesť na správčovskú spoločnosť, by sa mal vždy rozvíjať tak, aby sa neoslabil celková účinnosť správčovskej spoločnosti.

S cieľom posilniť spoluprácu medzi vnútroštátnymi správčovskými spoločnosťami a vytvoriť hodnotné synergie by sa mohla na úrovni EÚ umožniť cezhraničná sieť. Vnútroštátne správčovské spoločnosti by si mohli vymieňať najlepšie postupy a skúsenosti, uplatňovať štandardy v oblasti údajov a transparentnosti, ako aj v prípade potreby koordinovať opatrenia veriteľov. Táto sieť by preto mohla zvýšiť spoločnú účinnosť vnútroštátnych správčovských spoločností v celej EÚ.

Najväčšou výhodou takejto spolupráce by bolo využitie úspor z rozsahu pri zaobchádzaní s informáciami. Možno sa domnievať, že uvedené dátové centrum na európskej úrovni by mohlo byť vhodné na vytvorenie špecializovanej platformy pre koordináciu a spoluprácu medzi vnútroštátnymi správčovskými spoločnosťami. Navyše, prepojením správčovských spoločností s dátovým centrom by bolo možné doplniť niektoré významné chýbajúce údaje a zvýšiť transparentnosť na trhu. Toto je dôležité, pretože správčovské spoločnosti disponujú množstvom údajov, ktoré by mohli byť cenné pre širší trh. Vnútroštátne správčovské spoločnosti by preto mohli zhromažďovať a uverejňovať údaje týkajúce sa nesplácaných úverov (pred obchodovaním) v štandardných formátoch na zvýšenie transparentnosti trhu, pričom by boli v súlade s požiadavkami všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Zverejňovanie podielov a výkonnosti nesplácaných úverov v držbe správčovských spoločností prostredníctvom dátového centra na európskej úrovni by investorom a transakčným platformám umožnilo efektívnejšie súťažiť o aktíva správčovských spoločností a presnejšie oceňovať nesplácané úvery. Správčovské spoločnosti môžu navyše v prípade potreby spojiť úsilie o vytvorenie spoločnej transakčnej

platformy na európskej úrovni. Keďže mnohé jednotlivé správčovské spoločnosti samy zriaďujú takéto platformy s cieľom uľahčiť predaj a dosiahnuť širšiu investorskú základňu, toto úsilie by sa mohlo spojiť s cieľom vytvoriť jednotnú transakčnú platformu zameranú na predaj zo strany zúčastnených správčovských spoločností. Tým by sa mohla ďalej zlepšiť aj spolupráca s príslušnými poskytovateľmi služieb, ktorí sú tretími stranami.

Prínosy sieťového prístupu závisia od stupňa homogenity a počtu vnútroštátnych správčovských spoločností. Po prvé, každá vnútroštátna správčovská spoločnosť by musela byť riadne zriadená, aby sa zabezpečila efektívnosť v rámci siete. Rozdiely v návrhoch, operáciách, postupoch atď. správčovskej spoločnosti by mohli mať významný negatívny vplyv na možnú spoluprácu medzi správčovskými spoločnosťami. Komisia bude preto aktívne podporovať riadne vykonávanie koncepcie zriaďovania správčovských spoločností v týchto oblastiach. Po druhé, obmedzenejší počet vnútroštátnych správčovských spoločností by mohol brániť niektorým pozitívnym sieťovým účinkom, ktoré by mohli vyplývať z posilnenej spolupráce medzi správčovskými spoločnosťami. Napriek tomu by bolo užitočné prepojiť tieto správčovské spoločnosti s dátovým centrom na európskej úrovni. Potom by ho mohli využívať na koordináciu a vzájomnú spoluprácu s cieľom vymieňať si najlepšie postupy a informácie o investoroch, dlžníkoch a správcoch. Správčovské spoločnosti by si mohli vytvoriť lepší prehľad o rozdieloch vo výkonnosti z hľadiska návratnosti v jednotlivých členských štátoch, čo by umožnilo získať rôzne poznatky pri porovnávaní úspechov a nedostatkov v týchto jurisdikciách.

Komisia je pripravená podporovať členské štáty pri zriaďovaní vnútroštátnych správčovských spoločností – pokiaľ si to želajú³⁰ – a preskúma, ako by sa mohli rozvíjať synergie a spolupráca zriadením siete vnútroštátnych správčovských spoločností na úrovni EÚ³¹, a to v spolupráci s existujúcimi vnútroštátnymi správčovskými spoločnosťami, ECB a orgánom EBA. Ak by niekoľko členských štátov v tejto oblasti napredovalo, sieť by sa mohla budovať postupne, v závislosti od rýchlosti a rozsahu, v akom by boli banky zasiahnuté v rôznych členských štátoch.

4. RÁMCE PRE PLATOBNÚ NESCHOPNOSŤ, VYMÁHANIE DLHOV A REŠTRUKTURALIZÁCIU DLHOV

Z krátkodobého hľadiska Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby urýchlene dospeli k dohode o legislatívnom návrhu³² minimálnych harmonizačných pravidiel pre zrýchlené mimosúdne vymáhanie kolaterálu za úplného vylúčenia spotrebiteľov z tohto postupu. Hoci Rada poskytla mandát na rokovania, medziinštitucionálne rokovania sa ešte nezačali. Keďže toto opatrenie by pomohlo pri obnove uľahčením prístupu MSP k bankovému financovaniu, jeho prijatie by malo byť prioritou.

³⁰ V koncepcii zriaďovania správčovských spoločností sa vysvetľuje, ako možno zriadiť správčovskú spoločnosť podľa súčasného rámca pre krízové riadenie a pravidiel štátnej pomoci, ale rovnaké zásady sa môžu uplatňovať aj na systémy ochrany aktív, ktorými sa zaručujú nesplácané úvery. Komisia je pripravená poskytnúť členským štátom poradenstvo s konkrétnymi otázkami v tejto oblasti.

³¹ Zabezpečilo by sa, aby takáto sieť bola v súlade s antitrustovými pravidlami EÚ, najmä pokiaľ ide o výmenu dôverných informácií.

³² COM(2018) 0135 final – 2018/063 (COD).

Referenčné porovnávanie režimov vymáhania úverov (ktoré bolo súčasťou akčného plánu Rady z roku 2017 na riešenie nesplácaných úverov) sa dokončilo³³. V tejto súvislosti sa zhromaždili údaje o miere návratnosti a rýchlosti, s ktorou sa banky stretávajú v praxi pri vymáhaní nesplácaných úverov v členských štátoch. Výsledok tohto referenčného porovnávania poskytuje prehľad výsledkov platobnej neschopnosti, pokiaľ ide o oneskorenia a vymáhanie hodnoty vo vnútroštátnych konaniach z hľadiska vymáhania bankových úverov. V reakcii na výzvu Komisie na predloženie poradenstva orgán EBA zhromaždil údaje od bánk vo všetkých členských štátoch, ktoré dobrovoľne prispeli, čím sa zlepšila reprezentatívnosť vzorky a zvýšila kvalita údajov spolu s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. Záverečná správa poskytuje širokú škálu užitočných údajov vrátane mier návratnosti, času na vymáhanie a nákladov na vymáhanie podľa krajiny a triedy aktív, hoci údaje niektorých členských štátov sa vyznačovali nižšou reprezentatívnosťou.

Toto referenčné porovnávanie umožňuje lepšie posúdenie efektívnosti právneho rámca v členských štátoch, pokiaľ ide o dlžníkov v omeškaní alebo platobne neschopných dlžníkov v súvislosti s bankovými úvermi. Ako sa uvádza v akčnom pláne z roku 2017 na riešenie nesplácaných úverov, v odporúčaníach pre jednotlivé krajiny by sa mal klásť väčší dôraz na zlepšenie rámcov pre platobnú neschopnosť, a to najmä v tých krajinách, v ktorých prevláda vysoká úroveň nesplácaných úverov.

So zreteľom na skúsenosti s uvedeným referenčným porovnávaním a dostupnosť údajov Komisia dôkladne zanalyzuje, či je vhodné vykonávať referenčné porovnávanie platobnej neschopnosti pravidelnejšie³⁴. V akčnom pláne na vybudovanie únie kapitálových trhov sa navrhuje opatrenie, na základe ktorého sa zhromažďovanie údajov môže vykonávať pravidelne (na základe povinností týkajúcich sa vykazovania) s cieľom premietnuť tieto výsledky do európskeho semestra. Osobitná pozornosť sa bude venovať tomu, aby sa zabránilo akémukoľvek zbytočnému zaťaženiu bánk.

Transpozícia smernice (EÚ) 2019/1023 o rámcoch preventívnej reštrukturalizácie³⁵ by takisto mala pomôcť pri predchádzaní zvyšovaniu objemu nesplácaných úverov. Posilnením rámcov preventívnej reštrukturalizácie by sa zabezpečilo, aby sa opatrenia prijímali ešte pred tým, než podniky prestanú byť schopné splácať svoje úvery, čím sa pomôže znížiť riziko, že sa úvery počas cyklických hospodárskych poklesov prestanú splácať, a zmierni sa nepriaznivý vplyv na finančný sektor. Zároveň by mali neživotaschopné podniky bez vyhliadky na prežitie čo najrýchlejšie prejsť konkurzným konaním. Členské štáty prijímú a uverejnia zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 17. júla 2021³⁶.

³³ Report on the benchmarking of national loan enforcement frameworks (Správa o referenčnom porovnávaní vnútroštátnych rámcov na vymáhanie úverov), EBA/Rep/2020/29.

³⁴ Tento druh informácií nie je informáciou o dohľade. Zároveň sa bude musieť každá požiadavka na vykazovanie zo strany bán príslušným orgánom, aj keď nepôjde o vykazovanie na účely dohľadu v užšom slova zmysle, posudzovať so zreteľom na už uložené zaťaženie, ktoré vyplýva z existujúcich požiadaviek týkajúcich sa vykazovania na účely dohľadu.

³⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1023 z 20. júna 2019 o rámcoch preventívnej reštrukturalizácie, o oddžlení a diskvalifikácii a o opatreniach na zvýšenie účinnosti reštrukturalizačných, konkurzných a oddlžovacích konaní a o zmene smernice (EÚ) 2017/1132 (smernica o reštrukturalizácii a insolvenčii)

³⁶ Podľa článku 34 ods. 2 by sa členským štátom, ktorým implementácia tejto smernice spôsobuje mimoriadne ťažkosti, mohlo poskytnúť predĺženie lehoty na implementáciu o jeden rok. Členské štáty oznámia Komisii potrebu využiť túto možnosť do 17. januára 2021 (niektoré členské štáty už o takéto predĺženie požiadali).

Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti sa budú stimulovať a podporovať reformy na zníženie objemu nesplácaných úverov, najmä s cieľom zlepšiť efektívnosť vnútroštátnych rámcov pre platobnú neschopnosť a administratívnych a súdnych systémov, a to aj prostredníctvom investícií na zvýšenie ich kapacity. Bude to mať osobitný význam pre členské štáty, ktorých reformné potreby v týchto oblastiach boli identifikované v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny na roky 2019 a 2020 v kontexte európskeho semestra.

Výsledky referenčného porovnávania sú takisto jedným z prvkov, ktorý by sa mal využiť pri príprave legislatívnych alebo nelegislatívnych opatrení zameraných na cieľnú konvergenciu vnútroštátnych rámcov pre platobnú neschopnosť nebankových subjektov v rámci nového akčného plánu na vybudovanie únie kapitálových trhov. Opatrenia navrhnuté v rámci takejto iniciatívy by sa zaoberali aspektmi insolvenčného konania, ktoré boli identifikované ako prekážky pre cezhraničné investície. Ako bolo oznámené v akčnom pláne na vybudovanie únie kapitálových trhov z roku 2020, Komisia bude pracovať na cielenej harmonizácii alebo konvergencii hlavných aspektov hmotného konkurzného práva, ako sú spúšťače mechanizmy na začatie insolvenčného konania, poradie pohľadávok, odporovacie žaloby, identifikácia a sledovanie majetku patriaceho do konkurznej podstaty a oceňovanie aktív. Komisia bude okrem iného vychádzať aj z výsledkov predchádzajúcej porovnávacej štúdie o hmotnom konkurznom práve v EÚ z roku 2016, ktorá odhalila veľké rozdiely vo vnútroštátnych rámcoch pre platobnú neschopnosť a nastolila otázky, ktoré sa považujú za vhodné na to, aby ich zvážil zákonodarca EÚ³⁷, a bude spolupracovať so skupinou nezávislých odborníkov. Úvodné posúdenie vplyvu bolo uverejnené v novembri 2020³⁸; nasledovať bude verejná konzultácia a skupina odborníkov vykoná aj príslušnú technickú prácu.

5. RIEŠENIE PROBLÉMU NESPLÁCANÝCH ÚVEROV PO PANDÉMII OCHORENIA COVID-19 PODĽA RÁMCOV EÚ PRE KRÍZOVÉ RIADENIE BÁNK A PRE ŠTÁTNU POMOC

5.1. Preventívne opatrenia verejnej podpory v kontexte pandémie ochorenia COVID-19

Zatiaľ čo bankový sektor EÚ je celkovo v oveľa lepšej situácii než v roku 2008 a viacero politických opatrení zmierňuje potenciálne vplyvy pandémie ochorenia COVID-19 na tento sektor, rozsah vnútroštátnych politických reakcií na vplyvy pandémie aj stupeň závažnosti takýchto vplyvov vo všetkých hospodárskych odvetviach sú rôzne. V dôsledku toho dostupné analýzy poukazujú na celkovú odolnosť

³⁷ K dispozícii na: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/insolvency_study_2016_final_en.pdf

³⁸ Pozri <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12592-Enhancing-the-convergence-of-insolvency-laws->.

bankového sektora EÚ voči tlaku vyvolanému pandémiou^{39 40}, súčasne však naznačujú, že ak sa situácia zhorší, niektoré banky budú možno musieť prijať opatrenia⁴¹.

Orgány preto možno budú musieť byť schopné zasiahnuť, aby sa predišlo prekážkam hospodárskej obnovy po skončení pandémie ochorenia COVID-19. Trhové riešenia by mali zostať prvým a primárnym nástrojom na riešenie nesplácaných úverov, pričom cieľom stratégie, ktorá sa týmto oznámením stanovuje, je uľahčiť ich využívanie a využiť ich plný potenciál. Ak však existujú náznaky, že účinky pandémie by mohli bankám spôsobiť ťažkosti a vyvolať obavy o finančnú stabilitu, ktoré presahujú kapacitu dostupných trhových riešení, rámce Únie pre krízové riadenie bánk⁴² a pre štátnu pomoc⁴³ umožňujú, aby sa za takýchto mimoriadnych okolností mohla poskytovať preventívna verejná podpora s cieľom umožniť ďalšie poskytovanie úverov reálnej ekonomike, podporiť obnovu a zmierniť sociálne dôsledky krízy.

Ako Komisia uznala vo svojom oznámení z marca 2020⁴⁴, banky zohrávajú kľúčovú úlohu pri riešení následkov krízy spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19, keďže práve cez ne prúdia do hospodárstva úvery. Podpora bankového sektora má stimulovať pokračujúce financovanie hospodárskej činnosti v EÚ. Mnohé členské štáty vo svojich politických reakciách na podporu reálnej ekonomiky (moratóriami, zárukami atď.) nepriamo chránili banky pred potenciálnymi úverovými stratami. Podobne by sa priama preventívna verejná podpora zo strany členských štátov bankám, ktorá by inak bola stabilná bez otrasu spôsobeného pandémiou ochorenia COVID-19, snažila minimalizovať konečné náklady pre daňovníkov a možné následky pre reálnu ekonomiku. Uplatňovaním rámcov Únie pre krízové riadenie bánk a pre štátnu pomoc by sa zároveň zabezpečilo, že akákoľvek podpora zostane cielená a obmedzená a nebude mať za následok záchrany tých bánk, ktoré mali problémy so životaschopnosťou už pred krízou spôsobenou pandémiou ochorenia COVID-19, pomocou vonkajších zdrojov. V prípade inštitúcií, ktoré zlyhávajú alebo pravdepodobne zlyhajú, sa v rámci Únie pre krízové riadenie stanovuje súbor nástrojov vrátane záchrany pomocou vnútorných zdrojov pri riešení krízových situácií.

Preventívne opatrenia členských štátov na podporu likvidity alebo kapitálu môžu mať rôzne formy, pričom môžu predstavovať alternatívne alebo doplnkové riešenia. Kapitálová podpora môže mať podobu priamej kapitálovej injekcie, ale môže sa realizovať aj inými druhmi opatrení, ktoré môžu pomôcť zachovať tok pôžičiek. Komisia už predovšetkým potvrdila možné využitie preventívnych opatrení na financovanie prevodu nesplácaných úverov na správcovské spoločnosti vo svojej koncepcii zriaďovania správcovských spoločností, a to za predpokladu, že takéto transakcie sledujú rovnaké ciele

³⁹ Tematická poznámka orgánu EBA, EBA/REP/2020/17.

⁴⁰ Posúdenie zraniteľnosti zo strany ECB v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19, <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2020/html/ssm.pr200728~7df9502348.en.html>

⁴¹ Posúdenie zraniteľnosti zo strany ECB v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19.

⁴² Smernica 2014/59/EÚ, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností (Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 190 – 348), a nariadenie (EÚ) č. 806/2014, ktorým sa stanovujú jednotné pravidlá a jednotný postup riešenia krízových situácií úverových inštitúcií a určitých investičných spoločností v rámci jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií a jednotného fondu na riešenie krízových situácií (Ú. v. EÚ L 225, 30.7.2014, s. 1 – 90).

⁴³ Rámec stanovený článkami 107, 108 a 109 ZFEÚ a nariadeniami a všetkými aktmi Únie vrátane usmernení, oznámení a oznamov vypracovaných alebo prijatých podľa článku 108 ods. 4 alebo článku 109 ZFEÚ.

⁴⁴ Oznámenie Komisie – Dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19 (2020/C 91 I/01 a následné zmeny).

ako kapitálové injekcie a splňajú tie isté podmienky, ako je to v prípade systémov ochrany aktív, t. j. verejné záruky na portfólio aktív v súvahe banky. Preto je možné zavádzať aj systémy ochrany aktív ako preventívne opatrenia podľa smernice o ozdravení a riešení krízových situácií bánk (BRRD)⁴⁵, pričom sa zohľadňujú príslušné ochranné opatrenia potrebné na zabezpečenie súladu s uplatniteľnými právnymi požiadavkami, ako sa objasňuje v koncepcii zriaďovania správcovských spoločností.

5.2. Uplatňovanie preventívnych opatrení podľa smernice BRRD a rámca pre štátnu pomoc

Rámec Únie pre krízové riadenie poskytuje súbor nástrojov pre inštitúcie, ktoré zlyhávajú alebo pravdepodobne zlyhajú, vrátane záchrany pomocou vnútorných zdrojov akcionárov a veriteľov pri riešení krízových situácií. Platí to spravidla pre každú banku, ktorá potrebuje mimoriadnu verejnú finančnú podporu, aby sa zachovala jej životaschopnosť, likvidita alebo platobná schopnosť. V smernici BRRD sa však uznáva existencia výnimočných situácií, keď potreba mimoriadnej verejnej finančnej podpory nevedie k vyhláseniu, že inštitúcia zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá. Výnimky sú uvedené v článku 32 ods. 4 písm. d) bodoch i) až iii) smernice BRRD. Predovšetkým, injekcia vlastných zdrojov do kapitálových nástrojov alebo nákup kapitálových nástrojov od platobne schopnej inštitúcie na riešenie nedostatku kapitálu vyplývajúceho zo stresových testov, preskúmaní kvality aktív alebo rovnocenných činností automaticky nevedie k vyhláseniu, že inštitúcia zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá, ak sa dočasne napraviť vážne narušenie hospodárstva členského štátu a zachová sa finančná stabilita.

Toto opatrenie sa môže poskytnúť len platobne schopným bankám. Podmienku platobnej schopnosti má posúdiť príslušný orgán a mala by byť splnená v čase poskytnutia opatrenia.

Komisia sa domnieva, že výnimka uvedená v článku 32 ods. 4 písm. d) bode iii) smernice BRRD sa môže uplatňovať počas krízy spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19. Táto výnimka by sa mohla uplatňovať na banky, ktoré sú finančne životaschopné, ale môžu byť ovplyvnené systémovou udalosťou, ako je kríza v celej EÚ alebo kríza v celom členskom štáte. Cieľom tohto ustanovenia je umožniť členským štátom poskytnúť inštitúciám dočasnú kapitálovú rezervu na riešenie závažných nepriaznivých podmienok, aby sa zvýšila dôvera v bankový sektor a posilnila finančná stabilita. Komisia už vo svojom dočasnom rámci pre opatrenia štátnej pomoci na podporu reálnej ekonomiky⁴⁶ uznala, že kríza spôsobená pandémiou ochorenia COVID-19 predstavuje vážne narušenie hospodárstva, ktoré môže patriť do rozsahu pôsobnosti oznámenia o bankovníctve z roku 2013⁴⁷. Na opatrenia prijaté na nápravu takéhoto vážneho narušenia fungovania hospodárstva sa môže vzťahovať výnimka stanovená v smernici BRRD.

⁴⁵ Smernica 2014/59/EÚ, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností (Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 190 – 348).

⁴⁶ Oznámenie Komisie – Dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19 (2020/C 91 I/01 a následné zmeny).

⁴⁷ Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na podporné opatrenia v prospech bánk v súvislosti s finančnou krízou od 1. augusta 2013 (Ú. v. EÚ C 216, 30.7.2013, s. 1 – 15).

Výška podporného opatrenia sa určí na základe stresového testu alebo rovnocennej činnosti. Ako sa stanovuje v článku 32 ods. 4 písm. d) smernice BRRD, opatrenie sa obmedzuje na platobne schopné inštitúcie a je podmienené konečným schválením podľa rámca Únie pre štátnu pomoc v súlade so zaužívanou praxou Komisie. Je na orgánoch, ktoré vykonávajú stresový test alebo rovnocennú činnosť, aby určili uplatniteľnú metodiku. Obdobie platnosti stresového testu alebo rovnocennej činnosti je v zásade 1 rok. Vo všeobecnosti Komisia predpokladá, že účty inštitúcií sú správne. Môže však v jednotlivých prípadoch požiadať príslušný orgán o vykonanie ďalších overovaní v čase poskytovania štátnej pomoci s cieľom potvrdiť neexistenciu skrytých strát, ktoré inštitúcia utrpela alebo pravdepodobne utrpí (napr. v súvislosti s nesprávnym zaradením úverov alebo nedostatočnou tvorbou rezerv na úvery ku koncovému dátumu stresového testu)⁴⁸. Pokiaľ ide o bankovú úniu, ECB dokončila posúdenie zraniteľnosti už v júli 2020. Výsledky takéhoto posúdenia by mohli byť východiskovým bodom pre stanovenie nedostatku kapitálu vedúceho k podporným opatreniam podľa článku 32 ods. 4 písm. d) bodu iii) smernice BRRD⁴⁹. Podobné úvahy by sa uplatňovali aj na stresové testy, ako je stresový test v rámci celej EÚ v roku 2021, alebo na činnosti, ktoré môžu príslušné vnútroštátne orgány alebo ECB vykonávať v súlade s tou istou alebo podobnou metodikou⁵⁰.

Z hľadiska štátnej pomoci sa verejné záruky na portfólio aktív v súvahe banky, ako aj prevody nesplácaných úverov do verejne zaručenej správcovskej spoločnosti považujú za opatrenia na riešenie aktív so zníženou hodnotou, ktoré sa riadia usmerneniami Komisie o štátnej pomoci bankám⁵¹. Na to, aby bola prevodná cena nesplácaných úverov v súlade s uplatniteľnými pravidlami štátnej pomoci, nesmie spravidla prekročiť skutočnú ekonomickú hodnotu, ktorá by mala odrážať súvisiacu dlhodobú ekonomickú hodnotu aktív na základe podkladových peňažných tokov a širších časových období⁵², ktorú posúdia nezávislí odborníci.

Komisia zváži, či by sa mohol použiť zjednodušený prístup na určovanie skutočnej ekonomickej hodnoty. V rámci neho sa zohľadní posilnenie kapitálových požiadaviek a požiadaviek na absorpciu strát, účtovné štandardy uplatňované bankami a posúdenie koncepcie tvorby rezerv orgánmi dohľadu.

⁴⁸ Odpočet by sa nevyžadoval v prípade strát zaúčtovaných medzi koncovým dátumom rovnocennej činnosti a dátumom opatrenia, ak možno odôvodnene dospieť k záveru, že účty sú správne a že neexistujú žiadne skryté straty, ktoré inštitúcia utrpela alebo pravdepodobne utrpí, inštitúcia je platobne schopná a odôvodnene sa predpokladá, že straty, ktoré inštitúcia utrpela alebo pravdepodobne utrpí, sa v plnej miere absorbovali súkromnými prostriedkami bez toho, aby to znamenalo porušenie prahovej hodnoty platobnej schopnosti. Ak však príslušný orgán zistí skryté straty, ktoré inštitúcia utrpela alebo pravdepodobne utrpí, ktoré vyplývajú z nesprávnych zaradení alebo nedostatočnej tvorby rezerv na úvery ku koncovému dátumu stresového testu alebo rovnocennej činnosti, mali by sa odpočítať od preventívnej sumy rekapitalizácie.

⁴⁹ Posúdenie zraniteľnosti sa nerovná stresovému testu alebo posúdeniu kvality aktív, ale mohlo by sa považovať za rovnocennú činnosť.

⁵⁰ Pri každom novom stresovom teste alebo rovnocennej činnosti by sa na účely vymedzenia scenárov museli zohľadniť okolnosti prevládajúce v čase, keď sa vykonáva.

⁵¹ Ako sa stanovuje v oznámení o znehodnotených aktívach: Oznámenie Komisie o zaobchádzaní so znehodnotenými aktívami v bankovom sektore Spoločenstva (Ú. v. EÚ C 72, 26.3.2009, s. 1 – 22).

⁵² Pozri odsek 40 oznámenia o znehodnotených aktívach.

6. ZÁVERY

V závislosti od podoby a rýchlosti hospodárskej obnovy a postupného ukončovania podporných opatrení pre podniky a domácnosti by mohlo dôjsť k zhoršeniu kvality aktív bánk – a následne aj ich úverovej kapacity – v dôsledku krízy spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19. História nám ukázala, že nesplácané úvery je najlepšie riešiť včas a rozhodne – a to za súčasného zabezpečenia silnej ochrany spotrebiteľa –, aby bankový sektor mohol zohrávať svoju úlohu pri podpore hospodárskej obnovy.

Vychádzajúc z opatrení, ktoré Rada predložila v roku 2017, sú potrebné ďalšie štrukturálne opatrenia na riešenie možného hromadenia nesplácaných úverov v strednodobom horizonte. Toto oznámenie predstavuje stratégiu pre celú EÚ s cieľom predvídať budúce hromadenie nesplácaných úverov v súvahách bánk a zároveň zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa. Stratégia sa zameriava na znižovanie rizík (t. j. včasným riešením problematiky nesplácaných úverov, čím sa v budúcnosti zabráni ich možnému opätovnému hromadeniu v bankových súvahách), a tým na zabezpečenie schopnosti bánk podporiť hospodársku obnovu. Tento nový prístup vychádza z opatrení schválených ministrami financií v roku 2017 a dokončujú sa ním niektoré ešte nevykonané prvky. Tieto opatrenia by sa využili ako základ pre ďalšiu činnosť. Všetky z nich by mali doplnkový charakter a mali by väčší účinok, ak by sa vykonávali spoločne.

Komisia je pripravená poskytnúť členským štátom podporu prostredníctvom Nástroja technickej podpory, okrem iného v týchto oblastiach: i) rozvoj vnútroštátnych stratégií v oblasti nesplácaných úverov; ii) posilnenie schopnosti orgánov dohľadu zvládať rastúci objem nesplácaných úverov; iii) zriadenie vnútroštátnej správcovskej spoločnosti v súlade s koncepciou zriaďovania správcovskej spoločností a najlepšimi postupmi; iv) rozvoj a zlepšovanie štruktúry, pokiaľ ide o správu údajov v oblasti dohľadu, a presadzovanie inovácií v oblasti technológie dohľadu (SupTech) a v) posilnenie rámcov, ktorými sa riadi vymáhanie dlhov, platobná neschopnosť a reštrukturalizácia dlhu.

Komisia vyzýva Európsky parlament, Radu a členské štáty, aby zabezpečili koordinované vykonávanie stratégie na riešenie nesplácaných úverov na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni. Vyzýva na urýchlené prijatie už predložených opatrení. Ide o návrh smernice o správcoch úverov, nákupcoch úverov a vymáhaní kolaterálu. Komisia takisto vyzýva na konštruktívnu podporu pri vykonávaní opatrení načrtnutých v tomto oznámení a na proaktívny prístup členských štátov k riešeniu akýchkoľvek nedostatkov vo vnútroštátnych rámcoch. To by bankám pomohlo pri príprave na čo najúčinnnejšie riadenie možného nárastu objemu nesplácaných úverov.

Zatiaľ čo štrukturálne politické opatrenia sa prijímajú pre hospodárstvo ako celok, rámce Únie pre krízové riadenie bánk a pre štátnu pomoc disponujú nástrojmi na riešenie osobitných problémov, ktoré sa môžu vyskytnúť v bankovom sektore v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19. Predovšetkým sa môžu zaviesť preventívne rekapitalizačné opatrenia pre životaschopné banky s cieľom reagovať na možné vplyvy pandémie ochorenia COVID-19 a umožniť bankovému sektoru zostať naďalej súčasťou riešenia krízy.